

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного права № 2

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма/спеціалізація – «Міжнародне право»

Статус дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2017

Викладач – Піддубна В.Ф., к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права № 2

Силабус навчальної дисципліни «Цивільне право» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020 11с.

Розробник

Піддубна Вікторія Федорівна – викладач кафедри цивільного права №
2, кандидат юридичних наук,

Гарант освітньої програми

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
(протокол № від 2021 р.)

Завідувач кафедри _____ В.Л.Яроцький

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Цивільне право
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Піддубна Вікторія Федорівна, викладач, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права № 2 НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 066 430 19 63
E-mail	vitafpdd@gmail.com
Консультації	Викладач перебуває на кафедрі відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій. Корпус на вул. Динамівській, 4 НЮУ, а. 803
Онлайн консультації у Zoom:	Вівторок – 13-00 – 15-00, Персональний ідентифікатор

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Цивільне право України» присвячена вивченню основних питань теорії і практики в сфері цивільного права, в тому числі аналізу базових доктринальних ідей, фундаментальних цивільно-правових інститутів, а також прикладних питань правозастосовчої практики в сфері цивільно-правових відносин. Студенти вивчають національне законодавство з питань правового регулювання особистих немайнових і майнових, корпоративних відносин учасників цивільного обороту. Аналізують нормативні акти, які регулюють цивільно-правові відносини, актуальні наукові проблеми в сфері сучасного цивільного права.

Мета та завдання навчальної дисципліни

«Цивільне право України» являє собою самостійну дисципліну, яка є

складовою частиною освітньої програми з напрямку підготовки зі спеціальності 081 «Право».

Завдання:

- оволодіння практичним досвідом, навичками і знаннями, необхідними в професійній діяльності в сфері цивільних правовідносин;
- оволодіти загальними і професійними компетенціями для виконання вказаного виду професійної діяльності;

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми. Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія держави та права», «Основи римського приватного права», «Історія держави і права зарубіжних країн»

Кореквізити: «Сімейне право», «Договірне право», «Спадкове право», «Право інтелектуальної власності»

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1. Демонструвати знання й розуміння сучасної правової доктрини, категорій і принципів цивільного права України

РН 2. Аналізувати джерела цивільного права

РН 3. Застосовувати нормативно-правові акти при розгляді конкретних практичних казусів

РН4. Формулювати логічно і грамотно свою думку з будь-якого цивільно-правового питання

РН 5. Надавати правову оцінку стану законодавства в сфері цивільно-правових відносин

РН 6. Складати процесуальні документи, проекти договорів, довіреності

РН 7. Аналізувати способи захисту цивільних прав, в тому числі засоби судового захисту

РН 8. Надавати консультації і правову допомогу суб'єктам цивільних відносин

РН 9. Аналізувати правові інститути цивільного права

РН 10. Аналізувати практику ЄС з цивільних справ і застосовувати до аналогічних ситуацій в Україні

**Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р.
для студентів денної форми навчання**

Дата	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
1.	Предмет, метод, функції цивільного права	<p>Цивільне право як галузь приватного права</p> <p>Основна література:</p> <p>1. Азімов Ч. Поняття і зміст приватного права /Ч.Азімов//Вісн. Акад. прав. Наук України – 1998 - № 3 – с. 50-58</p> <p>2. Борисова В. Фактори, характеризуючі гражданское право України как отрасль частного права /В.Борисова//Харьк. Цивилист. Школа: в духе традицій – Харьков: Право, 2011 – с. 154-167</p> <p>3. Кодифікація приватного (цивільного) права України/за ред. Довгерта – К – 2000 – 336 с.</p>	<p>Принципи цивільного права</p> <p>Аналогія права.</p> <p>Аналогія закону.</p>
2.	Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	<p>Правоздатність і дієздатність фізичної особи</p> <p>Види дієздатності фізичної особи</p> <p>Основна література:</p> <p>1. Закон України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. № 2398-VI</p> <p>2. Порядок розгляду заяв про зміну імені (прізвіща, власного імені, по батькові фізичної особи) затв. Постановою Каб. Міністрів України від 11.07.2007 № 915</p> <p>3. Правила опіки та піклування: затв. Держ. Комісією України у справах сім'ї та молоді, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти України, Міністерства праці та соціальної політики України від 26.05.1999 р. № 34/166/131/88</p>	<p>Опіка та піклування.</p> <p>Місце проживання фізичної особи.</p>

3.	Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	<p>Поняття юридичної особи. Класифікація юридичних осіб</p> <p>Організаційно-правові форми юридичних осіб. Припинення юридичних осіб</p> <p>Основна література:</p> <p>1. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI</p> <p>2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 16.09.1997 № 531/97-ВР</p> <p>3. Про громадські об'єднання: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII</p>	<p>Правове положення Акціонерного товариства, Товариства з обмеженою відповідальністю, повні, кооперативні товариства</p>
4.	Поняття та види об'єктів цивільних прав	<p>Матеріальні і нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав</p> <p>Основна література:</p> <p>1. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV</p> <p>2. Про валюту і валютні цінності: Закон України від 28.04.20 № 2473</p> <p>3. Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії: постанова КМ від 07.09.1993 № 706</p>	<p>Підприємство як єдиний майновий комплекс</p> <p>Валютні цінності як об'єкти цивільних прав</p>
5.	Поняття правочину та його ознаки	<p>Поняття правочину. Умови дійсності правочинів. Форма правочину</p> <p>Види правочинів (нікчемні і оспорювані)</p> <p>Основна література:</p> <p>1. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV</p> <p>2. Про нотаріат: Закон України від 02.10.1993 № 3425-XII</p> <p>3. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: затв. наказом М-ва юстиції України від 22.02.2012 р. № 296</p>	<p>Банківські правочини</p> <p>Односторонні правочини у цивільному праві</p> <p>Правочини з підприємством як єдиним майновим комплексом</p>

6.	Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків	<p>Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків</p> <p>Основна література:</p> <p>1. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV</p> <p>2. Про забезпечення санітарного і епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р., № 4004-XII</p> <p>3. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI</p>	Зловживання правом (шикана); Самозахист цивільних прав
7.	Цивільно-правова відповідальність	<p>Поняття, ознаки, функції цивільно-правової відповідальності</p> <p>1. Про захист прав споживачів: Закон УРСР від 12.05.1991 № 1023-XII</p> <p>2. Про оренду державного і комунального майна: Закон України від 03.10.2019 № 157-20</p> <p>3. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР</p>	Казус (випадок) в цивільному праві; Форсмажор – як обставина, які звільняє особу від цивільно-правової відповідальності
8.	Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	<p>Поняття строків і термінів. Види строків і термінів</p> <p>Основна література:</p> <p>1. Про деякі питання практики застосування законодавства про державний матеріальний резерв: постанова Пленуму Вищ. Госп. Суду України від 17.10.2012 № 11</p> <p>2. Про практику розгляду цивільних справ за позовам про захист прав споживачів: постанова Пленуму Верх. Суду України від 12.04.1996 № 5</p> <p>3. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 27.02.2009 № 1</p>	Поняття позовної давності;

9.	Загальна характеристика речового права та права власності	<p>Види речових прав. Право власності</p> <p>Основна література:</p> <p>1.Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-VI</p> <p>2.Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 09.11.2017 № 2189-19</p> <p>3. Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану: Закон України від 17.05.2012 № 4765-VI</p>	Поняття державної власності; комунальна власність – зміст, суб'єкти
10.	Набуття та припинення права власності	<p>Поняття та види підстав набуття права власності</p> <p>Основна література:</p> <p>1.Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV</p> <p>2. Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності: Закон України від 17.11.2009 № 1559-VI</p> <p>3. Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану: Закон України від 17.05.2012 № 4765-VI</p>	Поняття спільної власності; Самочинне будівництво
11.	Право інтелектуальної власності	<p>Авторське право, суміжні права, патентне право</p> <p>Основна література:</p> <p>1.Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII</p> <p>2. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав: постанова Пленуму Верховного Суду</p>	Суб'єкти і об'єкти авторського права; Способи захисту авторських і суміжних прав

12.	Загальні положення зобов'язального права	<p>України від 04.06.2010 № 5 3.Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 № 3687-III</p> <p>Поняття зобов'язання, його зміст та підстави виникнення Основна література: 1.Агарков М.М. Обязательство по советскому гражданскому праву/М.М.Агарков//В кн.: Агарков М.М.Избранные труды по гражданскому праву: в 2-х т. – т.1 – М-2002- с.163-460 2. Годэме Е. Общая теория обязательств: пер. С фр./Е.Годэмэ – М – 1948 – 511 с. 3. Новицкий И.Б. Общее учение об обязательстве/И.Б.Новицкий, О.А.Лунц – М: Гос-изд-во юрид.лит., 1950 – 416 с.</p>	Поняття завдатку, як способу забезпечення виконання зобов'язання
13.	Договір купівлі-продажу	<p>Правова характеристика договору купівлі-продажу. Види договорів купівлі-продажу Основна література: 1.Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19.05.2011 № 3390-17 2.Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII 3. Глоба О.Укладення договору поставки: теорія і практика/О.Глоба//Юрид. журнал – 2005 - № 2 – с. 40-47</p>	Договір купівлі-продажу підприємства
14.	Договір найму (оренди)	<p>Правова характеристика договору найму (оренди) Основна література: 1.Про фінансовий лізинг: Закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР 2. Про оренду державного і комунального майна: Закон України від 10.04.1992 № 2263-XII 3. Про міжнародний фінансовий лізинг: Конвенція УНІДРУА від 11.01.2006 № 995/263</p>	Договір найму (оренди) транспортного засобу

15.	Договір підряду	Поняття договору підряду. Види договорів підряду Основна література: 1. Біленко М. Предмет договору будівельного підряду/М.Біленко//Юрид.Україна-2013 - № 10 – с. 53-58 2. Гонта А. Чи розрізняються у судовій практиці роботи від послуг?/А.Гонта//Юрид. вісн. України – 2010 – 16(17-23 квітня) – с. 10 3. Брагинский М.И. Договорное право: кн. третья: [Договоры о выполнении рабо и оказании услуг]/М.И.Брагинский, В.В.Витрянский – доп.и испр. – М – Статут – 2002 – 700 с. – гл. 1-3	Договір будівельного підряду
-----	-----------------	--	------------------------------

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, статистичних даних із розвитку міжнародної економіки, матеріалів експертно-аналітичних центрів тощо;
- робота над кейсами з питань сучасних викликів глобалізації економіки;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів та іспиту.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у: Плани практичних занять і завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Цивільне право» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Цивільне право» / уклад. В.Ф. Піддубна - Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020.

Інформаційне забезпечення курсу

Нормативно-правові акти

Цивільний кодекс України від 16.02.2003 № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003 № № 40-44, ст. 356
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-19. Відомості Верховної Ради, 2019 № 19, стю 74
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 13. Ст. 64. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI. Відомості Верховної Ради, 2008, № 50-51, ст. 384
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>

Про валюту і валютні цінності: Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. Відомості Верховної Ради, 2018, № 30, ст. 239
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV в ред. Закону України від 11.02.2010 р. № 1878-VI. Відомості Верховної Ради України, 2004, № 51, ст. 553

Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 № 3687-ХІІ. Відомості Верховної Ради, 1994, № 7, ст.32
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 № 3688-ХІІ. Відомості Верховної Ради України, 1994, № 7, ст. 34

Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19.05.2011 р. Відомості Верховної Ради України, 2011, № 47, ст. 531

Основна література

1. Цивільне право України: Підручник: У 2-х т. /В. І. Борисова (керівн. автор. кол.), Л. М. Баранова, Т. І. Бегова, А. Г. Бірюкова, М. В. Домашенко, І. В. Жилінкова. та інші, За ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – Х.: 2010.
2. Цивільний Кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців)

– в 11 т.: Загальні положення/За ред. проф. І.В.Спасибо-Фатєєвої –
Серія «Коментарі та аналітика» - Х.: ФО-П Колісник А.А., 2010

3. Цивільний Кодекс України: науково-практичний коментар. Т. 1:
Загальні положення. Особи / за ред. І.В.Спасибо-Фатєєвої – Харків:
ЕКУС, 2020 – 928 с.
4. Право інтелектуальної власності. Підручник. За заг. ред. д.ю.н.,
проф., Булеци С.Б., к.ю.н., Чепис О.І. Ужгород: РІК-У, 2019, 488 с.
5. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / Т.В.Боднар,
О.В.Дзера, Н.С.Кузнецова та ін., за ред. О.В.Дзери – К.: Юрінком
Інтер, 2008 – 896 с.

Додаткова література

Актуальні проблеми цивільно-правового регулювання договірних
відносин в Україні: монографія / колектив авторів; К.: Інтерсервіс, 2020
– 204 с.

Місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах:
порівняльно-правові аспекти: монографія / за загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора О.В.Батанова, доктора
юридичних наук, професора О.В.Марцеляка, доктора юридичних наук,
професора А.Берлінгуера. Київ: Вид-во «Основа», 2020 – 672 с.

Вимоги викладача

При вивченні навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» викладач
висуває до студентів такі вимоги:

- добросовісна підготовка до практичних занять відповідно до планів;
- активна участь в обговоренні дискусійних питань теми, практичних

завдань і тестів на практичному занятті;

- підготовка рефератів з актуальних питань курсу, аналіз наукової літератури;

- набуття навичок у процесі пошуку статистичної інформації;

- наполеглива самостійна робота (на додаток до аудиторної) з метою примноження знань;

- активна участь у студентських науково-практичних конференціях або «круглих столах» і, за бажанням, – у міських наукових конкурсах;

- активна участь у навчальних заходах кафедри та факультету і роботі наукового гуртка;

- повага до викладача та інших студентів, чемна поведінка, вміння спокійно аргументувати свою думку та прислухатися до думки інших студентів;

- дотримання норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» ([https://nlu.edu.ua/files/norm doc/kodeks akademichnoyi etyky.pdf](https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf)).

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирьохбальною шкалою (0, 3, 4, 5). За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 5 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *колоквіумах*. Колоквіуми проводяться усно, у вигляді бесіди викладача зі студентами з метою з'ясування та підвищення рівня їх знань. Проводяться два колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 10 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль					Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль Іспит	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття			Колоквіуми				
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Колоквіум № 1	Колоквіум № 2			
max 8	max 8	max 8	max 4	max 4	max 8	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮАУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34